KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
12.9.2022

Eduskunnan verojaosto

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 105/2022 vp verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta. Esityksen mukaan tuloverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa myös verotuksen päättymisen jälkeen tehdyt muutokset verotukseen tulisivat julkisiksi.

Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

- **Hallituksen esityksessä on asianmukaisesti tuotu esiin, ettei muutoksella olisi juurikaan vaikutusta harmaan talouden tai aggressiivisen verosuunnittelun ehkäisemiseen. Kun otetaan huomioon muutoksesta Verohallinnolle aiheutuvat kertaluonteiset ja jatkuvat kustannukset sekä riski verovelvollisten taloudellista asemaa koskevien tietojen paljastumisesta, on kyseenalaista, kannattaako tällainen muutos toteuttaa juuri nyt pelkästään verotuksen julkisten tietojen laadun parantamiseksi.**

- **Verotietojen julkisuus on Suomessa kansainvälisesti tarkasteltuna laaja jo nyt. Jos esitetty laajennus päätetään toteuttaa, negatiivisen julkisuusriskin pienentämiseksi muutosverotuksen tietojen julkaiseminen tulisi rajata lainvoimaisiin päätöksiin. Muutostiedoista tulisi vähintäänkin käydä ilmi, onko päätös lainvoimainen vai mahdollisesti vielä muutoksenhaun kohteena.**

- **Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä olisi hyvä todeta, että muutos toteutetaan verotuksen julkisten tietojen laadun parantamiseksi, eikä verotettavan tulon tai verojen määrän lisääntymisestä voida sellaisenaan päätellä vielä mitään harmaasta taloudesta tai aggressiivisesta verosuunnittelusta.**

Keskuskauppakamari kannattaa Suomessa vakiintunutta verotustietojen julkisuutta ja osallistuu avoimeen verokeskusteluun muun muassa julkaisemalla julkisista verotiedoista koostetun yritysten yhteisen verojalanjäljen. On ongelmallista, että verotietojen laadun edistämisen sijaan kysymys veromuutosten julkisuudesta on hallitusohjelmassa kytketty yhteen harmaan talouden torjunnan kanssa. Tämä on omiaan luomaan virheellistä julkista mielikuvaa siitä, että verotuksen oikaisuissa olisi useinkin kysymys verorikoksiin puuttumisesta.

Hallituksen esityksessä on asianmukaisesti todettu, että muutosverotustapausten kokonaismäärästä harmaaseen talouteen liittyvien tapausten osuus on vähäinen, eikä esityksessä nähdä verotustietojen julkisuudella juurikaan vaikutusta päätöksiin ryhtyä lainvastaiseen toimintaan. Verovelvollisen verotettavan tulon tai verojen määrän lisääntymisestä julkisissa tiedoissa ei siten voida päätellä, että kysymys olisi ollut harmaasta taloudesta.

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että veron välttely tai veron kiertämiseksi katsottava toiminta voisi olla vähemmän houkuttelevaa, jos tieto tulon tai veron määrän lisäyksestä jälkikäteen esimerkiksi verotarkastuksen seurauksena olisi julkinen ja asiaa saatettaisiin käsitellä julkisuudessa. Toisaalta aggressiivinen verosuunnittelu vaikuttaa jo valmiiksi vähäiseltä Suomessa, sillä vuodesta 2018 sovellettu velvollisuus raportoida kansainväliset aggressiivisen verosuunnittelun tunnusmerkkejä sisältävät järjestelyt Verohallinnolle on johtanut huhtikuuhun 2022 mennessä vain 214 aiheelliseen ilmoitukseen. Verohallinnon mukaan nämäkin ilmoitukset ovat koskeneet pääasiassa tavanomaisia Suomessa hyväksyttyjä veroilmiöitä, eikä lainsäädäntöaukkoja ole raportoitujen järjestelyjen myötä havaittu.[1]

Verohallinto on arvioinut muutoksen aiheuttavan noin 1 280 000 euron kertaluonteiset investointikustannukset ja 200 000 euron vuotuiset ylläpitokustannukset. On kyseenalaista, onko nyt oikea aika investoida Verohallinnon tietojärjestelmiin, etenkin kun muutos näyttäisi tehottomalta harmaan talouden tai aggressiivisen verosuunnittelun kitkemistä koskeviin tavoitteisiin nähden.

On mahdollista, että harmaaseen talouteen ja veronkiertoon liittyvä leima kohdistuisi julkisuudessa sellaisiin toimijoihin, jotka ovat pyrkineet hoitamaan verovelvoitteensa oikein, mutta joiden verotusta oikaistaan myöhemmin esimerkiksi ilmoitusvirheiden, yksittäisen verovirkailijan eriävän tulkintanäkemyksen taikka eri valtioiden veroviranomaisten eriävien näkemysten johdosta. On myös mahdollista, että muutosverotietojen julkisuus yhdistettynä tuomioistuinten päätösten julkisuuteen paljastaisi yksityiskohtaisia tietoja tunnistettavissa olevien verovelvollisten toiminnasta ja taloudellisesta asemasta kilpailijoille ja muille sivullisille.

Jos muutos päätetään toteuttaa, negatiivisen julkisuusriskin pienentämiseksi muutosverotuksen tietojen julkaiseminen tulisi rajata lainvoimaisiin päätöksiin. Vähintäänkin muutosverotuksen julkisista tiedoista pitäisi käydä ilmi, onko verotuspäätös lopullinen vai onko se mahdollisesti vielä muutoksenhaun kohteena. Tällainen tieto lisäisi verotustietojen täsmällisyyttä ja ajantasaisuutta ja muistuttaisi myös tiedon käyttäjää siitä, ettei verotettavan tulon tai verojen määrää koskeva tieto ole välttämättä lopullinen.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija

[1] Valtiovarainministeriön seurantaraportti rajat ylittävien järjestelyjen raportoinnin kokemuksista 19.8.2022. https://vm.fi/-/seurantaraportti-rajat-ylittavien-verosuunnittelujarjestelyjen-raportoinnin-kokemuksista-julkaistiin